

A budapesti utcanevek revíziója

A Közmunkatanács már korábban külön bizottságot alakított az utcanevek felülvizsgálására és csoportosítására. Ez a bizottság több mint egyéves munka után befejezte működését és különféle szempontból osztályozta Budapest utcaneveit. Külön csoportba kerültek a fenntartandó, illetve védendő utcanevek, külön osztályba sorozták a visszaállítandó utcaneveket és további csoportba kerültek a megváltoztatható nevek. 1870 budapesti utca elnevezése került a bizottság roslájába. A bizottság munkájában *Harrer Ferenc* ny. alpolgármester, egyetemi tanár, *Kera Dezső* pestvármegyei ny. főlevéltáros, *Bánrévy György* fővárosi levéltáros és *Marinovitch Sándor* min. osztálytanácsos vett részt.

A megvédendő, illetve fenntartandó utcanevek közé sorozták az úgynevezett *tájékoztató* utcaneveket, például *Décsi-út*, *Győri-út*, *Üllői-út*, a helyi vonatkozású elnevezéseket, például *Aranyhegyi-út*, *Ferenchegy-i lépcső*, *Közraktár-utca*, stb. Összeállították az 1918-ig történt *történelmi* vonatkozású utcaneveket, és pedig külön a helytörténeti és külön a személyi jellegű elnevezéseket. Csoportba kerültek a magyar vezérek, uralkodók és uralkodóház tagjai neveit viselő utcák, a mondai és irodalmi alappal rendelkező utcanevek, régi politikusokról, egyházi férfiakról, katonákról, tudósokról, írókról, költőkről, művészekről történt elnevezések. Külön csoportosították a *hagyomány szerű* utcaneveket, a régi magyar családi neveket viselő utcákat. Végül nagy fejezetet alkot azoknak az utcáknak a névjegyzéke, amelyeknek elnevezése 1918 után történt. Több száz utcanév szerepel ebben a csoportban.

A revíziós bizottság jelentése ezen a héten kerül a Közmunkatanács utcaelnevezési bizottsága elé. A revíziós bizottság azt javasolja, hogy ha az utcanevek megváltoztatására sor kerül, legyenek figyelemmel arra, hogy az elnevezések lehetőleg *rövidék legyenek*, kúszóhöljék ki a kettős neveket, hasonló hangzású utcaneveket ugyanazon környéken mellőzzék, az intézményekkel összefüggő, továbbá emlékműveknél és szobroknál az utcaelnevezés helyileg összhangban oldandó meg. *Személyi elnevezéseknél mérlegeljék az erkölcsöt előfeltételeket is.* Személyi utcaneveknél előfeltételként kell kikötni, hogy az illető, akiről az utcát elnevezni akarják, valamely jelentős eseménnyel szoros kapcsolatban legyen és a főváros történetében is kiemelkedő szereppel rendelkezék.

A revíziós bizottság hangsúlyozza annak tudatát, hogy a gyökeres utcanév-változtatások keresztülviteléről a mai pénzügyi körülmények között nem lehet szó, mégis kívánatos, hogy mielőtt a lerombolt városrészekre új utcanévtáblákat állítanak, a felülvizsgálást a gyakorlatban is keresztülvigyük.

Bizonyos konkrét javaslatok is vannak a bizottságnak, főleg olyan értelemben, hogy egy személységről ne tartsanak fenn utca- és térelnvezéseket, mert az könnyen félreértésekre, tévedésekre vezet. Teljesen elegendő, ha nagyjaink emlékét *egy* mellő tér vagy *egy* utca örökíti meg. Ebből a szempontból a Kossuth Lajos-tér nevét vissza kell változtatni Országház-térre, a Batthyány-tér vegye fel újból a Bomba-tér nevet, a Deák Ferenc-utca legyen ismét Nagyhíd-utca, a Baross-utca újból Stáció-utca, Árpád fejedelem útját változtassák vissza Ujlaki-rakpartra. A Bem József-utcát nevezzék el Királyhegy-utcának és ezzel kapcsolatosan a Pálffy-tér viselje a jövőben Bem József nevét. A Jókai-utca legyen újból Gyár-utca, a Prímás-bástyát változtassák Bástya-sétányra. A Kürt-utca kapja vissza a Valeró nevét. Romanelli-utcából legyen újból Illés-utca, a Báró Kaas Ivor-utca vegye fel újból a Borz-utca nevet, a Horánszky-utca a Zerge-utcát.

A *közmunkatanács* pénteki ülésén több utcaelnevezési javaslat kerül napirendre. Bangha Béla utcája a javaslat szerint a jövőben Krúdy Gyula nevét fogja hirdetni. A Gróf Klebelsberg Kunó-utca nevét vissza-változtatják a régi Hold-utca elnevezésre. Hasonlóképpen visszakapja a régi nevét a Romanelli-utca, amely újból Illés-utca lesz. A Rudolf trónörökös-tér nevéből törlik az elmúlt években póllóan hozzáillesztett „trónörökös” megjelölést és a tér neve újból egyszerűen Rudolf-tér lesz. A Baross-utca és a Reviczky-utca szögelésében, a Wenckheim-palota előtti kis kertcskét a Fővárosi Könyvtár nagynevű igazgatójának emlékére Szabó Ervin-térnek javasolják elnevezni. A Zsigmond király-útja az előterjesztés szerint Kunfi Zsigmond-útra változik. A Bulyovszky-utcát Rippl-Rónai József-utcára változtatják. Javasolják végül a Magdolna-utca nevének Koltól Anna-utcára és a Pilsudszkíta-nak Stromfeld Aurél-útra való átkeresztelését.

Gárdonyi Jenő